

Innspill til Skatteutvalget 22. april 2022: Viktigheten av å bevare fritaksmetoden

Norsk Venturekapitalforening mener det er viktig å bevare fritaksmetoden slik den er i dag for å fortsette å stimulere aktive eierfonds investeringer i unoterte selskaper.

Stimulerer investeringer

Isolert sett stimulerer fritaksmodellen til investeringer, gjennom å redusere avkastningskravet i investeringsavgjørelser for eiere av selskap. En eier kan enten ta ut overskudd som utbytte for sparing og/eller konsum, ellers så kan eieren reinvestere overskudd i andre virksomheter. Ved å betale utbytte til personlige eiere utløses en residensbasert utbytteskatt, men denne kan man unngå ved å reinvestere gevinster skattefritt. Dette stimulerer til investeringer, og bidrar til økt kapitaltilgang i næringslivet. Kapitaltilgangen i næringslivet bidrar i neste omgang til å skape arbeidsplasser og verdier for aksjonærene, sysselsatte og samfunnet.

Kapitalflyt

Fritaksmetoden medfører at utbytter og gevinster kan flyte fritt mellom selskap eid av samme holdingselskap uten at dette utløser utbytteskatt. På denne måten kan eier(e) av holdingselskapet kanalisere kapital til selskapene hvor man forventer høyest avkastning på kapitalen. Man unngår å låse kapitalen i et selskap og den vil derfor flyte til de investeringsmuligheter med høyest forventet avkastning. I en verden med et stort omstillingsbehov, med eksempelvis vridning mot fornybare energikilder, bidrar fritaksmetoden med å gjøre kapitalen mer mobil. Denne mobiliteten man oppnår ved å ikke låse kapital inn i selskaper er med på å øke kapitaltilgang til nye næringer og virksomheter som kommer med løsninger på fremtidens utfordringer.

Aktive eierfonds bidrag til arbeidsplasser og verdiskaping

Over de siste 20 årene har det vært en sterk utvikling i den norske bransjen for aktive eierfond (PE-bransjen). Bransjen har vokst og vært gjennom en profesjonalisering og spesialisering. Det dukker stadig vekk opp forvaltere som retter seg inn mot spesifikke bransjer og næringer. Over tid har bransjen blitt en markant eierskapsform i norsk næringsliv, og bidrar i dag betydelig til utvikling av arbeidsplasser og verdiskaping i Norge. Norske bedrifter med aktive eierfond på eiersiden sysselsatte i 2020 til sammen 73 000 personer og en samlet verdiskaping på 60 milliarder kroner i 2020. Til sammenligning var den samlede verdiskapingen i primærnæringene¹ 62 milliarder. Verdiskapingen i aktive eierfonds norske porteføljebedrifter utgjorde dermed 2,3 prosent av fastlands-BNP i 2020.

¹ Jordbruk, skogbruk og sjømat

Aktive eierfonds bidrag til kapitaltilgang i norsk næringsliv

Skatteforliket fra 2016 hadde til formål å øke investeringer i Norge, gjennom bl.a. å redusere selskapsskatten. I tillegg ble det innført en verdsettelsesrabatt for aksjer og driftsmidler på 20 prosent. Selskapsskatten ble redusert fra 28 til 22 prosent i tidsperioden 2013 til 2019, med en motsvarende økning i utbytteskatten.

Bak den betydelige verdiskapings- og sysselsettingsveksten i norsk porteføljebedrifter med aktive eierfond på eiersiden ligger det også betydelige investeringer. Stimulansen til økte investeringer fra utenlandsk kapital i norsk næringsliv gjennom skatteforliket i 2015 har sammenfalt med en markant økning i investeringene fra aktive eierfond. Selv om investeringsnivåene til bransjen varierer en del fra år til år, ser vi at forskjellen i investeringsnivå før og etter 2015 er markant. Investeringene i perioden 2011-2015 var på 62 milliarder, mens den etterfølgende femårsperioden var tilsvarende tall 95 milliarder. Det har altså vært en vekst i investert kapital fra aktive eierfond på 50 prosent de siste fem årene. Kapitalen kommer i stor grad fra internasjonale investorer, både den som investeres av norske og utenlandske forvaltningsmiljøer. Økt inngang av utenlandske kapital er i tråd med formålet med skatteforliket fra 2015.

Fritaksmetoden er sentral for private equity-modellen ved at forvalterne av fondene, såkalte «general partners» også investerer egne midler i fondene for å ha «skin in the game», på samme måte som øvrige investorer. Hvert enkelt fond investerer i mange selskap, og fondet settes opp som et separat aksjeselskap. På denne måten har både forvalterne og investorer mulighet til å reinvestere gevinster i påfølgende fond eller i selskap med behov for kapitalinnskytinger, uten å utløse utbytteskatt som følge av fritaksmodellen. Slik sikrer man at forvalterne har en ikke-ubetydelig eierandel i fondene, hvilket er en sentral del av insentivmodellen for aktive eierfond.

Norsk Venturekapitalforening mener på bakgrunn av dette at det er viktig å bevare fritaksmetoden slik den er i dag for å fortsette å stimulere aktive eierfonds investeringer i unoterte selskaper – selskaper som utgjør morgendagens næringsliv og som vil spille en svært viktig rolle i omstillingen norsk næringsliv står ovenfor.

Med vennlig hilsen

Ellen Amalie Vold

Adm. Dir

Norsk Venturekapitalforening (NVCA)